

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Molenstraat 2 te Doornenburg

Rapportnummer 15-0208

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Molenstraat 2 te Doornenburg

september 2015

Rapportnummer: 15-0208

In opdracht van: Pouderoyen compagnons
St. Stevenskerkhof 2
6500 AD Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ir. E.J.F. Claassen

Auteur: MSc. L. Ravensbergen

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Flora	13
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Mieren en kevers	14
4.2.4	Vissen	15
4.2.5	Reptielen en amfibieën	15
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	18
5	Conclusies	21
	Geraadpleegde bronnen	23
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen herontwikkeling op locatie Molenstraat 2 te Doornenburg is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden

beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

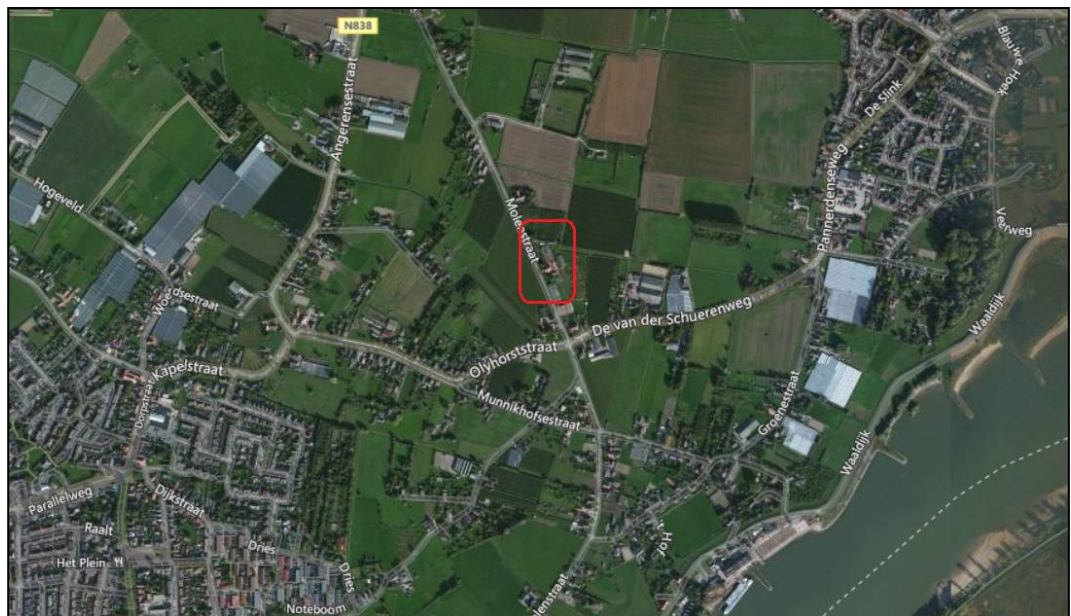
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt te midden van fruitboomgaarden en akkers, aan de Molenstraat 2 te Doornenburg. Ten oosten van het plangebied ligt het dorp Doornenburg en ten zuidwesten het dorp Gendt. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich het dorp Hulhuizen en de rivier de Waal.

Het plangebied bestaat uit een karakteristieke woonboerderij met rondom het erf de bijbehorende gebouwen. Verder zijn er in het plangebied varkensstallen, tunnelkassen voor aardbeienteelt, maisakkers en boomgaarden aanwezig. De noordoostgrens van het plangebied wordt gevormd door een smalle sloot.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de grove begrenzing in figuur 2. Op pagina 8 en 9 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (binnen rode lijnen) (bron: Bing Maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (geel) (bron: Pouderoyen compagnons)

Foto 1. Woonboerderij

Foto 2. Stal

Foto 3. Tunnelkassen

Foto 4. Aardbeienteelt

Foto 5. Boomgaard

Foto 6. Groenafval

Foto 7. Stal

Foto 8. Maisakker

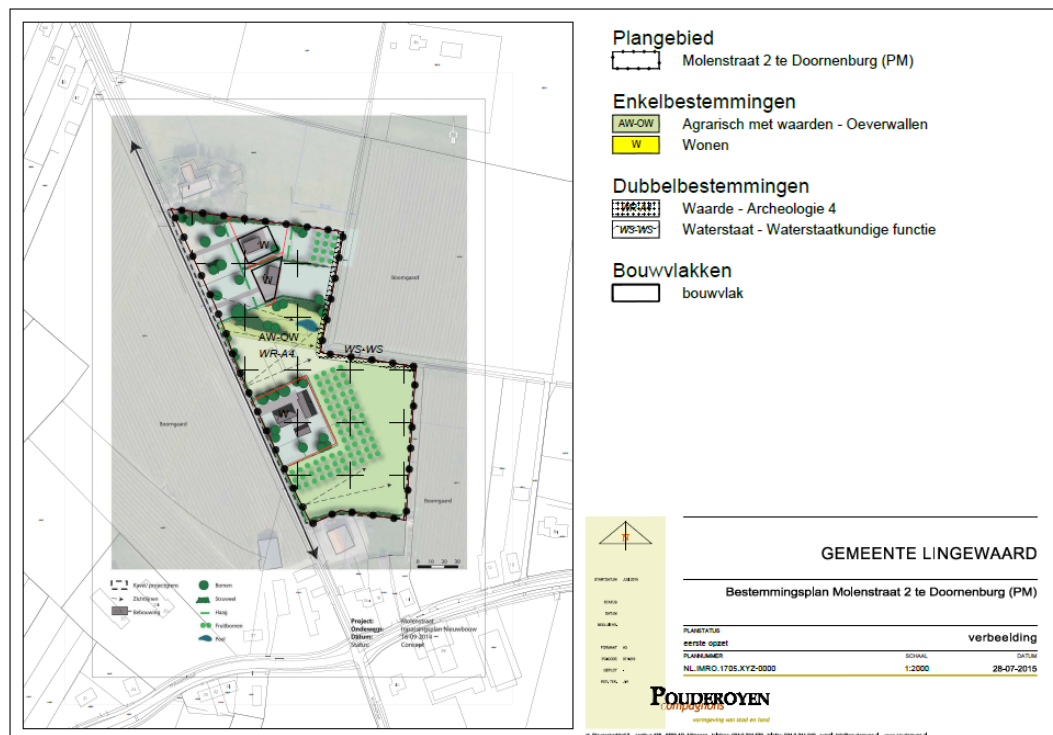

Foto 9. Sloot

2.2 Voorgenomen plannen

Het voorgenomen plan betreft het slopen van stallen en tunnelkassen en het ontwikkelen van nieuwe woningen.

De inrichting rondom de gebouwen wijzigt, doordat de maisakker plaatsmaakt voor de nieuwbouw, er een poel ontwikkeld zal worden op de locatie van een huidige stal en het oppervlak fruitboomgaard af zal nemen. De voorgenomen plannen zijn weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen plannen (bron: Pouderoyen compagnons)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het NNN in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 26 augustus 2015 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: droog, bewolkt, matige wind en circa 17 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 800 meter ten zuiden van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied "Rijntakken".

Figuur 4. Plangebied (binnen rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied (bron: synbiosys.alterra.nl/natura2000)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

In provincie Gelderland bestaat het Natuurnetwerk Nederland uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Zoals blijkt uit gegevens van de provincie Gelderland maakt het plangebied geen deel uit van het GNN of de GO. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot het GO behoort, ligt ongeveer 720 meter ten zuidoosten van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat

tot het GNN behoort, ligt op ongeveer 840 meter ten zuidoosten van het plangebied (figuur 5).

Figuur 5. Plangebied ten opzichte van EHS (groen) (bron: kaartbank.brabant.nl)

Effectbeoordeling

Aangezien het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden op het gebied middels externe werking. Gezien de kleinschaligheid en de aard van de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied "Rijntakken" uit te sluiten. Aangezien er stallen afgebroken worden die momenteel varkens huisvesten en er twee woningen voor in de plaats komen, zijn de te verwachten effecten op Natura 2000-gebied positief.

De voorgenomen ontwikkeling ligt buiten het GNN en GO en heeft zodoende geen invloed op de oppervlakte van het GNN/GO. Tijdens de realisatiefase kan mogelijk enige verstoring van geluid optreden, dit is echter tijdelijk en zal geen negatief effect hebben op de kernkwaliteiten van de GNN/GO. De gebruiksfase zal door vermindering van ammoniakuitstoot positief effect hebben op de GNN/GO. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat er significant negatieve effecten zullen ontstaan ten aanzien van het GNN/GO.

Conclusie

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op ongeveer 800 meter ten zuiden van het plangebied ligt. Dit betreft het Natura 2000-gebied "Rijntakken". Gezien de kleinschaligheid en de aard van de voorgenomen plannen zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied "Rijntakken" uit te sluiten.

Het plangebied maakt geen deel uit van het GNN of de GO. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat er significant negatieve effecten zullen ontstaan ten aanzien van het GNN/GO.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat naast de gebouwen uit boomgaarden, hagen (o.a. beuk en laurierkers), bomen (o.a. spar en wilg) en enkele bosschages. Het overige terrein bestaat met name uit een maisakker en grasland. Bij het veldbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Er zijn enkel algemeen voorkomende planten aangetroffen van matig voedselrijk tot voedselrijke omstandigheden. Er is vastgesteld dat biotopen voor beschermde planten ontbreken.

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas De dagvlinders van Nederland (Bos et al. 2006), de website Vlindernet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten keizersmantel en rouwmantel (beide FFtabel 3) voorkomen. Op grotere afstand, vijf tot tien kilometer, komen de beschermde soorten grote ijsvogelvlinder en heideblauwtje (beide FFtabel 3) voor.

De keizersmantel zoekt de omgeving van bos met grote aantallen viooltjes. De keizersmantel heeft slechts enkele vestigingsplaatsen in Nederland, overige waarnemingen betreffen zwervers. Waarschijnlijk betreft de waarneming van de keizersmantel in relatie tot het plangebied een zwerver.

Ditzelfde geldt voor de waarneming van de rouwmantel. De rouwmantel is een uit Nederland verdwenen standvlinder.

Het heideblauwtje wordt met name aangetroffen op de heide.

De grote ijsvogelvlinder kwam vroeger voor in de omgeving van Nijmegen. Sinds 1995 is de soort echter niet meer in Nederland waargenomen (Vlindernet.nl). De waarneming in de NDFF betreft waarschijnlijk een zeer oude waarneming.

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat er op de locatie geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van deze of andere beschermde dagvlindersoorten. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit de atlas De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), de website Libellenet.nl en gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer van het plangebied de beschermde libelsoort rivierrombout (FFtabel 3) voorkomt.

De rivierrombout is een soort van grote rivieren (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002). Waarschijnlijk is de rivierrombout waargenomen in het Natura 2000-gebied "Rijntakken", gelegen op 800 meter van het plangebied. In het plangebied is geen geschikt voortplantingshabitat voor de rivierrombout aanwezig. Er kan niet worden uitgesloten dat er incidenteel een rivierrombout foeragerend door het plangebied heen trekt.

Mogelijk vinden algemene, niet beschermde libellensoorten voortplantingsmogelijkheden in de sloten grenzend aan het plangebied. Mogelijk foerageren er incidenteel algemene, niet beschermde libellensoorten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk foerageert incidenteel de beschermde libelsoort rivierrombout (FFtabel 3) in het plangebied. Het plangebied is echter marginaal geschikt voor de soort en vormt geen essentieel foerageergebied. Gezien de aard van de voorgenomen plannen kan worden uitgesloten dat er negatieve effecten kunnen optreden ten aanzien van het foerageergebied van de rivierrombout. Met het afnemen van bebouwing en de aanleg van een poel, neemt het beschikbare oppervlak en de geschiktheid voor foerageermogelijkheden voor libellen toe.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde soorten dagvlinders in het plangebied kan worden uitgesloten. Mogelijk foerageert incidenteel de beschermde libelsoort rivierrombout (FFtabel 3) in het plangebied. Het plangebied is echter marginaal geschikt voor de soort en vormt geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten ten aanzien van de rivierrombout kunnen worden uitgesloten.

4.2.3 Mieren, kevers en slakken

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. Oppervlaktewater dat aan deze eisen voldoet ontbreekt in het plangebied. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan worden uitgesloten.

Uit verspreidingskaarten van het Compendium voor de leefomgeving blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde slakkensoorten

wijngaardslak en nauwe korfslak voorkomen. Uit gegevens van Deltares blijkt dat de nauwe korfslak in het verleden is aangetroffen in de Millingerwaard bij Nijmegen. Gezien het feit dat de soort een zeer minimale verspreidingscapaciteit heeft, kan het voorkomen van de nauwe korfslak in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten. De wijngaardslak komt voor in bosranden, maar ook in door de mens bewerkte landschappen, zoals boomgaarden. Het voorkomen van de wijngaardslak (FFtabel 1) in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Door het deels verwijderen van boomgaard kunnen er negatieve effecten optreden ten aanzien van de wijngaardslak (FFtabel 1).

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde soorten mieren, kevers en nauwe korfslak in het plangebied kan worden uitgesloten. Mogelijk komt de beschermde wijngaardslak (FFtabel 1) voor in het plangebied. Er kan niet worden uitgesloten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben op de soort. Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Hierdoor kunnen geen vissen voorkomen op de locatie. Er zijn geen werkzaamheden voorzien aan de sloten grenzend aan het plangebied. Daarom is niet nader onderzocht of beschermde vissen voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde vissen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Volgens de verspreidingskaarten in het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en gegevens van de NDFF komen in de omgeving van het plangebied de amfibieënsoorten; kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle FFtabel 1), poelkikker, rugstreeppad en kamsalamander (alle FFtabel 3) voor.

Amfibieën van tabel 1 kunnen voortplantingshabitat vinden in de sloten (foto 9) grenzend aan het plangebied. Het plangebied vormt mogelijk landhabitat voor amfibieën van FFtabel 1.

De kamsalamander (FFtabel 3) zoekt voor zijn voortplantingswater dieper en licht voedselrijk water (Creemers & Van Delft, 2009). De ondiepe, zeer voedselrijke sloten grenzend aan het plangebied (foto 9) voldoen hier niet aan. Ook voor het landhabitat van de kamsalamander geldt dat dit gelegen dient te zijn in de directe omgeving van het voortplantingshabitat (Creemers & Van Delft, 2009). Aangezien geschikt voortplantingswater ontbreekt in de directe omgeving van het plangebied, kan het voorkomen van de kamsalamander redelijkerwijs worden uitgesloten.

Indien een poelkikker zich voortplant in voedselrijk water, zoals de sloten grenzend aan het plangebied, komt de soort alleen voor als het water rijkelijk begroeid is met waterplanten en oeverplanten. De sloten rondom het plangebied zijn volledig dichtgegroeid met algen. Er kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de poelkikker voortplantingshabitat vindt in de sloten rondom het plangebied. De poelkikker (FFtabel 3) is waargenomen op meer dan een kilometer van het plangebied (NDFF). Volgens de Soortenstandaard poelkikker komt een poelkikker niet verder dan 500 meter bij zijn voortplantingswater vandaan. Op basis van deze gegevens is het voorkomen van de poelkikker in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor de pioniersoort rugstreeppad (FFtabel 3), zijn voorkomen in het plangebied kan dan ook worden uitgesloten. Deze soort komt voor in zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek die in het plangebied niet aanwezig zijn. Bij de werkzaamheden in het gebied dient men wel rekening te houden met de rugstreeppad, aangezien deze pioniersoort snel gebieden kan koloniseren.

Volgens 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en gegevens van de NDFF komt op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielsoort ringslang (FFtabel 3) voor. Gezien de verspreidingskaart van ringslang in Creemers (et al., 2009) betreft dit echter een waarneming ten noorden van het Pannerdensch Kanaal. Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor het voorkomen van de ringslang. Deze aspecten in ogenschouw genomen kan het voorkomen van de ringslang in het plangebied worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

De sloten grenzend aan het plangebied vormen mogelijk voortplantingsbiotoop en leefgebied voor amfibieën van FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1.

Het voorkomen van Alpenwatersalamander (FFtabel 2) kan niet op voorhand worden uitgesloten in het plangebied. De voorgenomen plannen kunnen tot gevolg hebben dat het landhabitat van Alpenwatersalamander (FFtabel 2) verstoord wordt en dat individuen vernietigd worden.

Indien rugstreeppadden (FFtabel 3) de bouwlocatie koloniseren kunnen de werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soort.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Tip: Om te voorkomen dat rugstreeppadden de bouwlocatie koloniseren dient te worden voorkomen dat er zandhopen liggen of dienen deze met plastic te worden afgedekt. Daarnaast moet zoveel mogelijk worden voorkomen dat er plassen (bijvoorbeeld water in rijsporen) aanwezig zijn in het plangebied.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op het landhabitat van amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten uit FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

Het voorkomen van zwaarder beschermde soorten amfibieën uit FFtabel 2 en 3 in het plangebied kan worden uitgesloten.

Het voorkomen van beschermde reptielen in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de bomen en struiken binnen het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende vogels waargenomen, zoals boerenwaluw, koolmees en pimpelmees.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogelsoorten aangetroffen in het plangebied.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied kerkuil, steenuil en ransuil voorkomen. Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van kerkuil, ransuil en/of steenuil.

Effectbeoordeling

Indien er beplanting wordt verwijderd hebben de voorgenomen plannen mogelijk een negatief effect broedende vogels. Met de voorgenomen plannen zal er meer foerageergebied voor vogels ontstaan, omdat er minder bebouwing terug komt dan dat er gesloopt zal worden.

Indien het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van uilen, hebben de voorgenomen ontwikkelingen hierop geen negatief effect. Zoals reeds beschreven ontstaat er nieuw foerageergebied met de voorgenomen ontwikkelingen. Daarnaast betref het plangebied slechts een klein deel van dit foerageergebied en zijn er ruim voldoende alternatieve foerageergebieden

aanwezig in de omgeving. Negatieve effecten op foerageergebied van kerkuil, ransuil en/of steenuil kunnen worden uitgesloten.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het snoeien van bomen en struiken, verwijderen van begroeiing en kappen van bomen niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen en/of snoeien van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende vogels. Indien het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van uilen, kan worden uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkelingen hierop negatief effect hebben. Met de voorgenomen ontwikkelingen neemt het oppervlak geschikt foerageergebied binnen het plangebied toe. Daarnaast betref het plangebied slechts een klein deel van een foerageergebied en zijn er ruim voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig in de omgeving.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De woonboerderij is vanwege de constructie met onder andere spouwmuren en betimmering geschikt voor het herbergen van vleermuisverblijfplaatsen. Vanwege de bouwkundige constructie en met name de aanwezigheid van varkens bieden de stallen geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De bomen in het plangebied bevatten geen holtes en bieden zodoende geen mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen. In het plangebied ontbreken doorgaande lijnvormige groenstructuren, zodat het redelijkerwijs is uit te sluiten dat er vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van soorten als mol, konijn, egel en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1). Uit gegevens van de Waarneming.nl en Telmee.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde zoogdiersoorten voorkomen:

steenmarter, damhert, eekhoorn (alle FFtabel 2), bever, das en waterspitsmuis (alle FFtabel 3).

Voor de bever en het damhert is geen biotoop aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van bevers en damherten binnen het plangebied is daarom uit te sluiten.

Eekhoorn komt voor op meer dan een kilometer afstand van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten van eekhoorn aangetroffen. Aangezien het plangebied niet in verbinding staat met bosgebieden waar de eekhoorn voor zou kunnen komen, kan het voorkomen van eekhoorn in het plangebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

De waterspitsmuis is waargenomen op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied. De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers (www.zoogdiervereniging.nl). De sloten grenzend aan het plangebied voldoen hier niet aan. Gezien de grote algengroei zijn het zeer voedselrijke sloten en ontbreekt watervegetatie die in het habitat van de waterspitsmuis onmisbaar is. Het voorkomen van de waterspitsmuis in het plangebied kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Mogelijk vormt het plangebied een onderdeel van het grotere leefgebied/foerageergebied van de steenmarter. Verblijfplaatsen van steenmarter zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Doordat de stallen bezet zijn met varkens is het redelijkerwijs uit te sluiten dat steenmarter hierin een verblijfplaats heeft.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de das waargenomen. Er kan worden uitgesloten dat de das een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied heeft. Gezien het feit dat de das binnen een kilometer van het plangebied is waargenomen, vormt het plangebied mogelijk onderdeel van het grotere foerageergebied van de das.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het woonhuis biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Aangezien het woonhuis blijft behouden, zullen er geen negatieve effecten optreden op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

Een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 benut het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft op het moment dat de werkzaamheden plaatsvinden tijdelijk negatieve effecten op het leefgebied van dieren. Na de werkzaamheden wordt het plangebied meer geschikt voor de grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het mogelijke foerageergebied van steenmarter (FFtabel 2). De geschiktheid als foerageergebied zal toenemen voor de steenmarter.

Indien het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van de das, kan worden uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkelingen hierop negatief effect hebben. Met de voorgenomen ontwikkelingen neemt het oppervlak geschikt foerageergebied binnen het plangebied toe. Daarnaast betreft het plangebied slechts een klein deel van een foerageergebied en zijn er ruim voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig in de omgeving. Negatieve effecten op foerageergebied van de das kunnen worden uitgesloten.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect. Het woonhuis biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Aangezien het woonhuis behouden blijft, is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden ten aanzien van mogelijk in het woonhuis aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijk aanwezig foerageergebied van steenmarter.

Negatieve effecten op foerageergebied van de das kunnen worden uitgesloten.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt ongeveer 800 meter ten zuiden van het plangebied. Dit betreft het Natura 2000-gebied "Rijntakken". Gezien de kleinschaligheid en de aard van de voorgenomen plannen, het verwijderen van varkensstallen, zijn negatieve effecten op het Natura 2000-gebied "Rijntakken" uit te sluiten.

Het plangebied maakt geen deel uit van het GNN of de GO. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot het GO behoort, ligt ongeveer 720 meter ten zuidoosten van het plangebied. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat er significant negatieve effecten zullen ontstaan ten aanzien van het GNN/GO.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren, amfibieën en de wijngaardslak, die alle zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten aangetast wordt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 2

Mogelijk vormt het plangebied een onderdeel van het grotere leefgebied/foerageergebied van de steenmarter (FFtabel 2). Verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet aanwezig in het plangebied. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het leef- en foerageergebied van steenmarter. Met de nieuwe inrichting wordt het gebied mogelijk aantrekkelijker voor de steenmarter.

Soorten van FFtabel 3

Mogelijk foerageert incidenteel de beschermde libelsoort rivierrombout (FFtabel 3) in het plangebied. Het plangebied is echter marginaal geschikt voor de soort en vormt geen essentieel foerageergebied. Negatieve effecten ten aanzien van de rivierrombout kunnen worden uitgesloten.

Mogelijk vormt het plangebied onderdeel van het grotere foerageergebied van de das. Het is uit te sluiten dat verblijfplaatsen van das aanwezig zijn in het plangebied. Indien het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van de das (FFtabel 3), kan worden uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkelingen hierop negatief effect hebben. Met de voorgenomen ontwikkelingen neemt het oppervlak geschikt foerageergebied binnen het plangebied toe.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen (FFtabel 3). De voorgenomen ontwikkeling heeft hierop geen negatief effect. Het woonhuis biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Aangezien het woonhuis blijft behouden, zullen er geen negatieve effecten optreden op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen. De stallen in het plangebied bieden geen mogelijkheden voor

verblijfplaatsen van vleermuizen. In het plangebied ontbreken lijnvormige groenstructuren die een vliegroute kunnen vormen voor vleermuizen.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Als het eventueel verwijderen en/of snoeien van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten.

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied. Indien het plangebied onderdeel is van het foerageergebied van uilen, kan er worden uitgesloten dat de voorgenomen ontwikkelingen hierop negatief effect hebben. Met de voorgenomen ontwikkelingen neemt de oppervlakte geschikt foerageergebied binnen het plangebied toe. Daarnaast betreft het plangebied slechts een klein deel van een foerageergebied en zijn er ruim voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig in de omgeving.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee	-
Wijngaardslak	FFtabel 1	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee	-
Steenmarter	FFtabel 2	Foerageergebied	Nee	-	-
Rivierrombout	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Das	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Vaste rust- en verblijfplaatsen (woonhuis)	Nee	Nee	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Uilen	Vogels (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Gemeente Amstelveen, 2012. Gedragscode Flora- en Faunawet, Gedragscode voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer en onderhoud.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + RVO, 2014. Soortenstandaard Poelkikker.
- + Unie van Waterschappen, Gedragscode Flora- en Faunawet voor Waterschappen

Internet

- + Compendium voor de leefomgeving
<http://www.compendiumvoordeleefomgeving.nl/indicatoren/nl1415-Korfslakken.html?i=2-10>
- + Deltares
<https://publicwiki.deltares.nl/display/HBTDB/Nauwe+Korfslak+-+Verigo+angustior>
- + GNN/GO, geraadpleegd 12 september 2015: <http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>
- + Natura 2000-gebieden
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 7 september 2015
- + NDFF - quickscanhulp.nl 10-09-2015 14:36:58
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland (bron: Rijksoverheid en Omgevingsverordening Gelderland 2015)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het ruimtelijke beleid voor het Natuurnetwerk Nederland is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt binnen het Natuurnetwerk Nederland het 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.